

УРЯД УНР ВИМАГАЄ ОБГОВОРЕННЯ ЧОРНОБИЛЯ

Оттава (ОУПС-УІВ). Крім особистих інтервенцій в Міжнародному Червоному Хресті в Женеві й на Гельсінкській конференції в Берні негайно після чорнобильської катастрофи 26-го квітня 1986 року, голова Уряду УНР проф. Ярослав Рудницький інтерв'ював теж у Світовій організації здоров'я ОН у Женеві, вимагаючи обговорення справ чорнобильських здорових наслідків в Україні, Білорусі й інших країнах. Тому ця програма 39-ї сесії Світової організації здоров'я була вже наперед ухвалена (ще перед чорнобильською катастрофою) й з уваги на недостатні фінанси дані про саму катастрофу, яку Москва старалася промовчати перед широким світом, її не встановлено на агенді сесії СОЗ в Женеві в 1986 році.

До листа Уряду УНР додано копії статті українського експерта в цій ділянці д-ра Володимира Гуду, у якій цей учений — спеціаліст від ядерної медицини, біохімії, психології, статистики й інших наукових стосованих дисциплін, які займалися б проблемою медичних наслідків чорнобильської катастрофи.

До листа Уряду УНР додано копії статті українського експерта в цій ділянці д-ра Володимира Гуду, у якій цей учений — спеціаліст від ядерної медицини, біохімії, психології, статистики й інших наукових стосованих дисциплін, які займалися б проблемою медичних наслідків чорнобильської катастрофи.

Узгіднили подорожі до Риму

Після нарад (зліва): о. П. Пашак, В. Козіцький, В. Шумейко, Владика В. Лостен, Р. Грицина, М. Гельбиг, В. Штогрин.

Нью Йорк. — У четвер, 2-го квітня, відбулися чергові сесії в Нью Йорку з приводу святкування 1000-ліття Хрищення України в Римі. Присутні: Владика Василь Лостен, Роман Грицина, представники українських агентств Канади Астро Травел і Блур Травел з Торонто Віра К. Шумейко й Андрій Ластовський, Ковсанок Травел, Володимир Козіцький, Дануїл Травел, і Марія Гельбиг та Володимир Штогрин, Скоп Травел.

Учуться у цих урочистостях. Згадані п'ять українських туристичних агентств зарезерували біля 4,000 місць у Римі.

Заплановано різні інші тури перед і після римських святкувань, до українських поселень в Югославії, Відні, Мюнхені та Люрді. У зв'язку зі святкуваннями в Римі відбудеться на Союзі 16-го й 17-го квітня 1988 року дводенний семінар для всіх провідників і організаторів (участі обов'язкова), де інструктори фірми Америкен Експрес, представники латунських ліній та представники духовенства, відповідальні за програму римських святкувань, дадуть остаточні настанови для проведення програми.

Вищезгадані українські подорожні агенції підлягають безпосередньому під юридичному фінансовому секретаря Комітету 1000-ліття Хрищення України при Українській Католицькій Церкві, Владика Лостен, і не мають ніякого відношення до Л.М.Травел у Монреалі.

І. Дибко доповнила збірку поезій „На крилах дум“

Кліфтон, Н. Дж. — Цього року тут появилось друге доповнене і справлене видання збірки поезій Ірини Дибко п. н. „На крилах дум“ та драма „Мати короля“. Тираж цього 155-сторінкового видання — 1,000 примірників. Обкладинка у виконанні Марти Аніи — доні поетеси. Перше видання цієї збірки вийшло в 1974 році.

За авторкою ще ряд інших авторів, як: „По стежинах душі“ — поезії, „Білий орел“ — оповідання для

молоді; „Нарис про людину“ — переклад з О. Павли та інших англійських поетів; Джордж Орвелл „Хутір тварин“ в перекладі цієї поетеси „Шильгамеш“ — перестав найстаршого епосу сумерійської доби; „На крилах дум“ — перше і друге, теперішнє видання; та „Ахатон“ — поема з життя древнього Єгипту.

Замовлення на збірку поезій „На крилах дум“ слід висилати на адресу: Mrs. Irene Dybko, 2 Crescent ave., Passaic, N. J. 07055.

Українські писанкарки на сторінках американської преси

Нью Йорк. — Місцевий щоденник „Нью Йорк Ньюздей“ помістив перед Великими святами цілосторінковий репортаж своєї співробітниця Сузен Бренна п. н. „Яйця з пласанництвом“, в якому описує українське особливе мистецтво писання писанок і значення різних символів та почувань, які писанкарки розпитують враз із складними зображеннями.

Щоб передавати його у традиційній формі та з традиційними зображеннями, які в кожній області України були інакше.

Репортаж написаний дуже вільно, прикрашений великою змінкою Марти та Роми Яцущо при їхній праці та цілосторінковому знімком писанок.

Окремо подано інформації та можна писанки купити та яка пересична їхня ціна.

С. Бренна перевела розмови із писанкарками в Українському Музеї при Дружбі асенію і в Українському Інституті про 79-й вулиці Софійською Зелик, Мартою та Ромою Яцущо як також із директоркою Музею Марією Шуст. Вона зі захопленням розповідає читачам „Ньюздей“ про це мініатюрне українське мистецтво, про його символіку, про традицію дарування писанок на Великдень і їх значення, про кольори та їх значення. Вона подає також іхню українську назву — писанки і описує красу понад 400 писанок виставлених в Українському Музеї, як також про виставку писанок в Українському Інституті Америки. Згадуючи про курс писання писанок, вона зазначає, що ті які навчають це складне мистецтво особливо уважають,

ДОПОВІДІ В УІА

Нью Йорк. — Український Інститут Америки запрошує на доповіді Вілліама Корні, назначеного головою консуляту ЗСА в Києві, Майка Едвардса, журналіста та автора статті „Україна“ у травневому числі „Нешенел Джорграфік“, та фотографа Таню Д'Авіньйон. Доповіді відбудуться в п'ятницю, 8-го травня ц.р. о год. 7:30 вечора, тут в УІА при 2 Схід 79-та вул. Того ж вечора теж відкривається виставка фотографій із сучасної України. За дальшими інформаціями слід звертатися до інституту на чинло (212) 288-8660.

Польща і Китай продавали зброю антисандіністам

Вашінгтон. — Комісії Сенату і Палати Репрезентантів, які провадять незалежну одна від одної розслідування обставин продажу американської зброї Ірану й передачі частини одержаних грошей нікарагуанським антиурядовим партизанам, дістали інформації про доставку зброї для контрасу з комуністичного Китаю і Польщі.

Газета „Нью Йорк Таймс“ покликується на неназваного чинника Білого Дому, пише, що з Китаю партизани діставали дуже потрібну їм зенітну зброю, зокрема випущені колись в СРСР і потім модернізовані Китаєм ракети САМ-7, з допомогою яких були збиті кілька бойових гелікоптерів сандіністів.

Незначну кількість зброї босприпасів совєтського виробництва партизани закупили також у Польщі, яка є однією з основних совєтських посередників при поставці сандіністам.

Представники Адміністрації висловили здогад, що комуністичний Китай, продаючи зброю партизанам, намагався обмежити зростання совєтського впливу на північноамериканському континенті, а Польща пішла на такий крок, потребуючи валюти.

В обох випадках продаж відбувався при сприянні неназваних працівників Адміністрації, які намагалися будь-якими шляхами допомогти контрасу в той час, як офіційна воєнна допомога була неможливою.

Більш докладно обставини продажу партизанам польської і китайської зброї будуть розглянуті на переслуханнях комісії Конгресу, які почалися у вівторок, 5-го травня.

Чотири місяці праці комісії дали змогу з достатньою певністю висвітлити міру впливу ЗСА на інші уряди з метою спонукати їх надати допомогу партизанам. У випадку з Китаєм велику роль відіграла особиста ініціатива підполковника Олівера Норта. Один з лідерів контрасу, Адольфо Кальєро признався, що партизани діставали китайську зброю.

Цікаво відзначити, що доставка зброї контрасу припала саме на час активізації двосторонніх зв'язків між Пекіном і Манагуа. Перший сандіністський літак був збитий китайською ракетою під час поїздки по Китаю міністра закордонних справ Нікарагуа Мігеля Брокмана.

Ще більш цікавою є доставка зброї з Польщі. Підполковник О. Норт висловив свого часу здивування, що кораблі, на які вантажили зброю для нікарагуанського уряду і для контрасу, стояли в польських портах один біля одного.

За неспітвдженнями даними, значна кількість польської зброї для контрасу була викрадена з військових складів активістами забороненого в Польщі профспілкового об'єднання „Солидарність“.

У СВІТІ

НЕВІДОМА ТЕРОРИСТИЧНА група захопила в полон іранського дипломата в західній частині Бейруту у якому поселились в більшості мусульман-шіїти. Захоплювачі заявили, що вони виміняють схопленого іранця за Террі Вейта, посередника Архипіскопа Англіканської Церкви Роберта Рансі, захопленого в полон, також в Лівані, три місяці тому. Тижняви „Аль Шіраа“ написав з цього приводу, що схоплення іранського дипломата Мохаммеда Катімі означає, що ліванці і до певної міри сирійці, які є співвідповідальні за порядок в Лівані і вдержують там свою армію, вже мають досить іранської „домінації“ і тиску на них радикальних терористичних груп. Наприклад, лідер прогресивної Соціалістичної партії в Лівані Валід Джумблат обвинуватив проіранські групи терористів в шкідливій дії і намаганні перекинути ідеї іранської революції до Лівану і Сирії.

НИКАРАГУА ПОХОРОНИЛА з великими парадними використанням сандіністами і правдоподібно ними забитого американського техника 27-річного Ернеста Ліндера, який ще за життя виявив бажання бути похороненим в Нікарагуа, а не у країні народження З'єднаних Штатів Америки. Крім членів родини, в похоронах взяли участь офіційно сандіністські представники у проводі зі своїм президентом Даніелем Ортегою. Батько забитого склав після похорону дуже контроверсійну заяву з обвинуваченням Адміністрації президента Роналда Регена, яка, мовляв, допомагає антикомуністичним партизанам „контрас“ бивати американськими громадянами. Він не сказав однак, — кажуть політичні спостерігачі, — що Адміністрація у Вашингтоні свого часу перестерігала американців, щоб вони не їхали до Нікарагуа, бо там ведеться громадянська війна і вони можуть бути наражені на небезпеку.

КРАЙОВА КОНФЕРЕНЦІЯ для оборони совєтських жидів повідомила, що в квітні цього року Совєтський Союз покинули 717 жидів. В загальному в цьому році з СРСР вийшло 1,431 осіб. Збільшення числа емігрантів жидів з СРСР треба завдячувати переговорам, які велися на урядовому рівні в Римі і приватному в Москві і Єрусалимі. Покищо не відомо, за яку шину совєтські речники погодилися збільшити число жидівських емігрантів, але посилення нагітка жидів на колишніх східноєвропейців, зокрема українців і балтійців за нібито „нацистських злочинів“ вказує, що ця справа могла бути предметом розмов між жидівськими представниками і совєтськими КГБістами.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР до Совєтського Союзу Джек Ф. Матлок заявив 30-го квітня ц.р. кореспондентам, що справу шпигунської афери у старому будинку амбасаді і підключення підслухових модерних апаратів в новому комплексі в Москві ще не полагожено. Не вирішено ще рівноз справ нових приміщень. Якщо починати наново, то треба сподіватися довгого спізнання, 10, або й більше років. „Це дуже легко сказати, — заявив амбасадор Матлок, — розвалом недокончених будинків і починаймо будувати власними силами з початку. Ті, що так багато проблемати, які виникнуть у процесі такої будови“. Амбасадор думає в першу чергу про високі кошти такого проєкту і технічну неспроможність збудувати такий комплекс виключно американськими компаніями і робітниками. Він радше пітримув рекомендацію Джеймса Р. Шлесінджера, колишнього секретаря Департаменту оборони, який каже, що ЗСА спроможні знехотувати у великій мірі совєтські підслухи, а для засекречених справ збудувати окремий будинок на посілоті амбасаді.

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕГЕН ДАЛІ ПІДТРИМУВАТИМЕ „КОНТРАС“

Нью Йорк. Президент Роналд Реген заявив в неділю, 3-го травня ц.р., що головною метою його політики в Центральній Америці є встановити демократичну систему в Нікарагуа і не допустити до поширення комуно-московської гегемонії в цій частині світу. На його думку, програ демократичних сил в Нікарагуа і брак зрозуміння до боротьби антикомуністичних сил в тій країні це перемога Совєтського Союзу, може одна з найбільших перемог над демократичним світом після закінчення Другої світової війни.

Виступаючи на Елісі Айленді в Нью Йорку, Президент ЗСА підкреслив, що він розуміє турботу багатьох політичних сил, а також обидвох палат Конгресу, які хотіли б полагодити справу в Нікарагуа дипломатично-політичним шляхом, без кровопролиття і без вмішування З'єднаних Штатів Америки до внутрішніх справ в Центральній Америці. „Усі ці групи матимуть мою повну підтримку у їхніх стараннях і Уряд ЗСА підтримуватиме всякі переговори, почерез які можна буде встановити демократичні системи в центральнійамериканських країнах“, але, як заявив Р. Реген ЗСА не можуть піти шляхом капітуляції і таким чином поставити свої власні інтереси під загрозу. Захоплення цілковитої контролю Москвою в Нікарагуа означає, що ця комуністична країна не тільки становить „безпосередню загрозу для ЗСА, але рівночасно контролюватиме з двох головних баз на Кубі і Нікарагуа цілий простір в Центральній Америці“.

Президент Р. Реген присвятив справі Нікарагуа і допомогі „контрасу“ у боротьбі проти прокомуністичних сандіністів, які не тільки виконують волю Кремля

але отримують від нього всяку моральну і матеріальну допомогу та допомогу зброєю, дуже багато часу і політичні спостерігачі вважають, що його промова була головною темою виступу під час соті річної конвенції Асоціації американських видавців газет.

Не зважаючи на те, що Конгрес розпочне у вівторок 5-го травня, переслухання у справі іранської афери, тобто нелегальної продажі зброї, амуніції і запасних частин для Ірану і перекинення грошей з цієї продажі на конто нікарагуанських повстанців, Р. Реген вважав за відповідне повторити і наголосити ще раз справу політики його Адміністрації в Центральній Америці, щоб законодавці не сумнівалися де сьогодні стоїть Р. Реген, якщо йдеться про боротьбу „контрас“ із сандіністами.

Виглядає, кажуть політичні спостерігачі, що немає, і мабуть не буде в майбутньому м. змін політики Уряду в Центральній Америці, не зважаючи на інші труднощі при допомозі яких ліберали прокомуністичні елементи, а то просто противники республіканської Адміністрації, тобто демократи в першу чергу, хотіли подкитувати Р. Регенові свій напрям у політиці і свої плани замирення з комуністичною Москвою і її прихвоснем Нікарагуа.

Як добрий політик Р. Реген пообіцяв тісно співпрацювати з обидвома палатами Конгресу у розв'язанні не тільки цього, але й інших питань. Бо на його думку, тільки у тісній співпраці ЗСА можуть відбити усі наступні і зазіхання на демократію. Запитаний кореспондентами, чого він очікує від сандіністів в Нікарагуа, президент Р. Реген без застанови відповів: вільних демократичних виборів“.

В АМЕРИЦІ

ВІЛЛІАМ Г. ВЕБСТЕР, який є номінований на директора Сі-Ай-Ей у дальших переслуханнях перед спеціальною комісією, що розглядає кваліфікації на цей пост, з'явився, що полковник Олівер Норт ще в 1985 році перейшов інвестицію ФБІ у справі грошей, які він збирав для підсилення повстанських відділів у Нікарагуа.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ Джордж Шулі не згодився на те, щоб передати до конгресової комісії деякі прилоги, що торкаються шпигунського скандалу з членами морської піхоти, які були сторожами в американській амбасаді у Москві.

П'ЯТЬ ДЕМОКРАТИЧНИХ членів Палати Репрезентантів прислали до домагання сенатора Джана Глена, щоб звільнити Томаса Роберта, який двічі був членом нуклеарної комісії. Йому закликають, щоб він подав дуже суперечливу інформацію про знищення певних офіційних прилогів з нуклеарної комісії, щоб в цей спосіб заперечити і здержати дослідження в цій справі.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ БЛИЗЬКІ до Президента перемовнюють тепер із губернатором Пенсильванії Діком Торнбиргом, щоб він кандидував на директора ФБІ тому, що це місце опорожнене після того, як Вілліам Вебстер тепер пропонується на директора Сі-Ай-Ей. Губернатор Торнбирг є великим прихильником Роналда Регена, по фаху правник і тепер кінчає свою кар'єру як губернатор, на підставі закону, що можна кандидувати на цей пост лише двічі.

В ЗСА ОБ'ЄДНАЛИСЯ три лютеранські церкви, які охоплюють 5.3 мільйона вірних в одну спільну лютеранську церкву, яка тепер стала четвертою щодо кількості вірних протестантської церкви на терені Америки. Рішення про злику западо ще в серпні 1986 року, але в дні 30-го квітня ц.р. провідники тих досі окремих з'єднань вперше відправили спільну Службу Божу. Ці три церкви мають своє коріння у Німеччині і Скандинавії і тільки 2 відсотки вірних є єспанського, муринського чи азійського походження.

УРЯД ЗМІНИВ СВОЇ постанови щодо права перебування і праці нелегальних імігрантів в ЗСА. Нові постанови об'єднують перебування в ЗСА соткам нелегальних імігрантів, якщо вони можуть дати доказ, що приїхали до ЗСА перед 1-м січня 1982 року і перебувають тут від того часу без перерви. Нові приписи також улегшують працевлаштування імігрантів до праці.

ВИПАДКИ ТУБЕРКУЛЬОЗИ в ЗСА збільшилися сильно в останньому часі і Бюро контролю недуг подаючи ці числа до відомо, вважає, що причиною цього є поширення недуги АІДС. 4.2 відсотка хворих на АІДС дістає також туберкульозу.

МЕШКАНЦІ НЬО ЙОРКУ заощадять в наступному році на особистих прихованих податках 305 міль. дол. через зміну в системі федеральних податків і малому обнижненні миських.

Появилася збірка документів про Українську Гельсінкську Групу

Вашінгтон. — Комісія безпечі і співробітництва в Європі, яка існує при Конгресі випустила тепер окрему книгу з документами і прилогами про стегнення за Гельсінкськими в УССР і Литві.

Випущений тепер том III посвячений всецільо справам українським і має 322 сторінки з'янань, листів, меморандумів та інших документів, зв'язаних із дією Української Гельсінкської Групи.

Це вперше Конгрес, з рамені якого діє комісія, випущено цього роду джерельну книгу посвячену українським проблемам. У першому відділі книги поміщені усі прилоги до історії УГГ, в другому меморандуми, у третьому проголошення Української Гельсінкської Групи, у четвертому інформаційні бюлетені. Далі ідуть звернення і відкриті листи, присуди членів УГГ, додаткові матеріали і документи, що показують нові напрями дії в Україні.

Все це разом становить

У Лос Анджелесі відбулася зустріч з Л. Мочульським

Лос Анджелес (С. Шумський. — У вівторок, 21 квітня, приватно, в домі визначної польської діячки та її мужа відбулася зустріч представників нашої організованої громади великого Лос Анджелесу з членом проводу „Конфедерації Польськ Неподлеглей“ (КПН), яка є, до речі, віткою „Солидарності“, Лешком Мочульським та його дружиною і найближчою співробітницею Марією Мочульською. Гості подорожуючи по європейських країнах та Америці, вже мали зустрічі з українцями у поодиноких країнах, включно з Великобританією, а останнім разом у Чикаго.

Як пояснив гість, його зустрічі з українцями поза Польщею є сутю приватного характеру, він їх відбуває у вузьких колах, однак основна ціль — пізнати ближче та зблизити польсько-українські відносини, інформуючи обоі сторони про настрій та сучасний стан в Польщі. Знайомство з П. Мочульським та його привітною дружиною створювали одвертість думки та щирість, тому що ці елементи випрямлювали гості, і це відчували всі. Це були представники молодшого покоління, яке формувалося вже після Другої світової війни, характеристикою яких є скромність, спокій та розсудливість через обгругтовані спостереження та логічний підхід до питань і проблем. Під час розмови відчувалася відсутність зайвих емоцій та всялякої однобічності, тому бесіда була цікавою і корисною. Серед нас були речники від

багатий матеріал в англійській мові, який може дати членам Конгресу та американським журналістам точну картину руху спротиву та його наслідків у совєтській дійсності.

Хоча збірка цих матеріалів видана із зазначенням, що вона для виключно комісії, зацікавлені можуть отримати її копію, якщо в цій справі до члена комісії Ореста Дев'ялківського.

Його адреса: Orest Deyshakivsky, Commission on Security and Cooperation in Europe, U.S. Congress, H2 — 237, Washington, D.C. 20515.

ВИСТАВКА Х. ГОЛОВЧАК-ДЕБАРРІ

Саскатун, Саск. — Мисткиня Христина Головач-Дебаррі братиме участь у саскатунському фестивалі „Весна“, запланованому на 7-го, 8-го і 9-го травня ц.р. Будуть виставлені графіка (українська тематика) і квіти.

УККА, АБН і УКО в особах д-ра Олега Снлика, Зени Рихтицької, д-ра Олега Сацюка, проф. Нестора Василяна, Олександра Рівного та автора цього репортажу.

Тому що лише кількох із нас володіли польською мовою, при перекладі на польську мову допомагала М. Мочульська. Під час товариської зустрічі гість, підкреслюючи велику потребу братерських українсько-польських взаємин, зауважив, що в Польщі ця справа є досить важкою з причин взаємного недовір'я обох сторін. А це тому, що справа ізоляції обох сторін є оркестрована Москвою, виконавши якої пильно стежать та в цій справі насаджують своїх агентів в обох таборах, підсилюючи взаємне недовір'я та ворожість. Однак свідоме польське громадянство, переважно з молодого покоління, розуміє, що братерська польсько-українська співпраця є неохідною на шляху збереження державної незалежності. Безумовно, розповідь гість, що є частиною осіб старшого покоління, яка хоч і не перечить тій істині, однак і надалі „непокоїться“ справа майбутніх границь і мрії про втрачені східні землі, що є протилежним до поглядів молодих, які реально дивляться на справу і не збираються „висловлювати“ народи меншини як рівно не є в їхніх планах збройної операції чи війни. Молоде покоління є переконаним, що це складне мистецтво особливо уважають,

(Закінчення на стор. 3)

(Продовження буде)

Т. Катромбон відзначена

Тамара Катромбон, донька Івана і Дарії та внучка Василя і Параксеї Матії, недавно виступала із сценою оркестрою. Тамару вибрано грати в цій оркестрі з-поміж багатьох студентів і вона є єдиною, що грає на зельфоні. Оркестра мала великий виступ в дні 6-го до 9-го березня в Балтиморі.

Тамара є ученицею середньої школи Непорочного Зачаття у Сомервіллі, Н. Дж., де у шкільній оркестрі грає на зельфоні. Крім того, Тамара брала участь у Губернаторській школі влітку 1986 року, де грала на зельфоні від 6-го липня до 2-го серпня, як також і грала в повітій оркестрі та нуджерський стейтій оркестрі.

Недавно Тамара отримала призначення від нуджерського сенату за її успіхи в музиці. Тамару прийнято в

Т. Катромбон
университет, де вона студіюватиме музику. Вона є парадійником церкви св. Михайла у Менвіллі і належить до 349-го Відділу УНСоюзу.

(М.Ч.) В центрі Венесуельської столиці Каракаса, в головному її парку красується величний бронзовий монумент генералові Симонові Боліварові. Він є великий національний герой цієї країни, який звільнив від еспанської окупації не тільки Венесуелу, але також п'ять інших країн. Тож і недивно, що в кожному уряді, ба і навіть у кожній хаті, його портрет висить на видному місці. В кожному місті, в якому мені довелося побувати, я бачив площі його імені, а на них його пам'ятник.

Щодо самих венесуельців, то, на мою думку, вони є дуже привітливими. На вулицях одні одних вітають з усмішкою.

В розмові з українцями, які приїхали туди після Другої світової війни в 1947 році доводиться, що їх столиця Каракас була тоді старим колоніальним містом, брудним, з вузькими вулицями і низькими домами. Сьогодні Каракас — велике модерне місто. В неймовірно швидкому темпі виросли нові державні будинки, хмародери, чисті хідники.

Кожного, хто приїжджає сюди вперше, вражає кількість авт. Кажуть, що після ЗСА — це друга країна в світі щодо кількості авт. Мабуть, головною причиною цього є те, що тут ніхто не журиться про „гез“. Він є дешевіший ніж содова вода! Проблеми з газом тут ніколи не було. В Маракайбо, де добувають нафту, газолін є дешевіший.

В загальному Венесуела — це католицька країна, за те всі інші користуються повною релігійною свободою. Цікаво знати, що в цій тропічній країні літчаща швидко дозрівають і скоро виходять заміж. Є багато випадків, що одружуються вже 14 років, а то й скоріше, відразу мають діти. Венесуела є першою південноамериканською країною, яка має жіночі військові частини. Тут вічно світить сонце. Але бувають дощеві періоди, коли відбуваються великі зливи.

Після Другої світової війни до Венесуели прибуло понад п'ять тисяч українських поселенців. Більшість з них поселилася в районі Альта Віста (це немов нью-йоркський давтаві). Там постали перші українські крамниці. Одна із вулиць називається „Українська“. На Альта-Вістській горі (цілий Каракас гористий) було збудовано гарну українську православну церкву, а згодом біля неї невеличкий Народний Дім. Це на сьогодні єдина українська церква у Каракасі. Настоятелем цієї церкви і взагалі адміністратором української Православної Церкви на Венесуелу є ве-

Венесуела — цікава країна

Танцювальний ансамбль „Барвінок“ у Валенсії (у неповному складі); посередині сидить Юлія Бондаренко, стоїть за нею М. Чорний і справа від нього проф. Федір Якимець.

ликий патріот свого народу о. прот. Леонід Лотоцький.

Українці католики трохи пізніше дістали від уряду церкву на Кальварії. Навіть, невідомі злочинці зруйнували її в 1985 році. Відтоді вони примістились в каплиці римо-католицької церкви. Там їм незручно, бо після Служби Божої не мають де зібратись. Саме тому вони приступають до будови своєї церкви, залі до дому для священника. Там є парохом о. Зенон Хруш, сні відомого о. д-ра П. Хруша, який був там першим українським католицьким священником. Вони дістали даром у гарному місці землю. Українці поза межами Венесуели повинні їх допомогти чимськорше побудувати власну церкву, бо може бути запізно. Тепер у Каракасі нараховують 150 православних і 300 католицьких родин.

На самому початку в Каракасі були активні СУМ і Союз Українок. Пласт по-став пізніше, але довго не проіснував. Всі вони брали активну участь у міжнародних фестивалях.

Сьогодні українці є майже всі активні у Валенсії. Це є друге по Каракасі місто, де найбільше поселилося українців, віддалене 145 кілометрів. Назва того міста пішла від гір, після того як її здобули єспанці.

Недалеко від цього міста, п'ятнадцять хвилин автобусом, знаходяться мінеральні води „Лас Тринчерас“. У розмові з ними, які їх постійно відвідують, я довів, що це мало б бути другим у світі (перше в Японії), лікувальним місцем на різного роду недуги, включно з нервовою системою. Тому, що Венесуела відно-

сно близько від нас, а життя там дешевше, дивуюсь, чому ми тут досі про це не знаємо.

У Валенсії вже довгі роки існує відомий там український танцювальний ансамбль „Барвінок“. Цей ансамбль дуже часто виступає не тільки для українців, але також на міжнародних фестивалях, на яких вже не раз здобув перше місце. Він є досить чисельний. Керівником ансамблю є Юлія Бондаренко, з родини якої там є аж 14 осіб. Хореографом є талановита Марія Юлія. Вони часто виступали також на телебаченні.

У 1982 році Юлія Бондаренко одержала також перше місце за національний стрій. Слід відмітити, що вся група (40 осіб) має чудові вишивані блузки і чоловічі сорочки.

Цього року 9-го травня будуть репрезентувати (три групи): київську, гусульську і полтавську ношу. Королівно цього року буде лемкина.

При танцювальному гурті засновано ансамбль бандуристів, який під керівництвом проф. Федора Якимця, який колись виступав разом із З. Штокалком, Юркевичем, Сингалевичем, і Ластовичем. Вони тимчасом мають одну бандуру, а друга вже в дорозі.

Звертаюся, передусім, до всіх тих, які виїхали з Венесуели до ЗСА і Канади, а також до інших, допомогти якнайшвидше розбудувати першу кобзарську клітину на терені Венесуели. Там є молодь яка горить за догри на нашому національному інструменті.

Пожертви з допискою Венесуели, слід слати на адресу: Self Reliance (N.Y.) Federal Credit Union; acct. No. 12855; 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003. Ukrainian Orthodox Federal Credit Union acct. No. 32220, P.O. Box 160 Cooper Station New York, N.Y. 10276-0160.

СЛАБЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ сталевих підстав в будові комплексу домі, що заважали в Бриджпорті, Конн., мало бути причиною цієї катастрофи, в якій загинуло понад 30 робітників.

3 глибоким смутком повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 30-го квітня 1987 р. відійшов у Вічність

бл. п.
ГРИГОРІЙ КОМАНОВСЬКИЙ
народжений 1904 р. в Бортниках, Україна

Горем прибиті:
Дочка — МАРІЯ ЗАХАРІСЬВИЧ
Син — МИХАЙЛО з дружиною ОКСАНОЮ
Внуки — ЄВГЕН, ХРИСТИНА, АДРИАН І АНДРІЙ

Ділимося сумною вісткою, що дня 30-го квітня 1987 р. відійшов у Вічність

св. п. інж.
АТАНАС МІЛЯНИЧ
визначний український економіст, начальник дирекції Промбанку у Львові, динамічний ініціатор всіх економічних починів в країні і діаспорі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Опечалені Дружині і Родині глибокі співчуття.
РОМАН МІЛЯНИЧ І ВСІ КОЛИШНІ СПІВПРАЦІВНИКИ ПРОМБАНКУ

3 болем, із почуттям великої втрати ділимося з усіми Членами Кооперативу, що відійшов у Вічність

дня 30-го квітня 1987 року
бл. п. інж.
АТАНАС МІЛЯНИЧ
визначно сильна і незабутня постать в українському кооперативному русі в країнах поселення.

Дружині і Родині складаємо вираз глибокого співчуття.
Українська Світова Кооперативна Рада
Центрاليا Українських Кооперативів Америки

Кому потрібний...

(Закінчення зі ст. 2)

ця симфонія, на щастя, подобалась усім, навіть критикові „Нью Йорк Таймсу“. Та вона рівночасно послужила ширмою, за якою уміщено точки чітко проросійського характеру. Звичайно, що з деяким, рідкісним, російським композитором ми можемо навіть і симпатизувати. Ось хоч би з Рахманіновим, що написав деякі з пісень до слів Шевченка, чи з Кабалевським, який, під советами, створив блискучий, скрипковий концерт на тему нашої народної пісні „Ой у Києві та на горішній“. Однак щодо Шостаковича, то треба вже раз покінчити з тим найвищим митом про його „оборону“ розстріляних Сталіном українських бандуристів. Цей композитор мав висловити жаль — він же гуманіст — за знищенням бандуристів, нищенням, у чотири очі, приїждівши з Москви до ЗСА Соломонові Волкову. І він описав це коротко у своїй книжці про Шостаковича „Свідчення“, на стор. 214 і 215. Однак сам Шостакович ніде не писав, не протестував прилюдно, не виступав проти розстрілу наших бандуристів, а тихо сидів сидчем. Тому немає причини робити з нього оборону злізководних народних співців, ще і прославляти його.

Ми бажали почути на цьому вечорі композиції присвячені хоч би пам'яті українських музикотворців, що відійшли від нас, як ось засланим мученикам В. Барвінському, В. Косенко-

ві, Л. Ревуцькому. Знаємо, що існує твір, дуже талановитого композитора, закарпатця, Евгена Станковича, в пам'ять Людкевича „Елегія“. Оцю композицію мріяли ми почути.

Виконані твори були, як стверджуємо, проросійського чи космополітичного напрямку і не потрапили наскрізь наших слухачів про красу і цінність отієї досвідчальної музики. Вже бо і дотепер виникли в атмосфері цього концерту. Питав жінка чоловіка під час програми: „Чого ж не ті бубни гатять так часто?“ А чоловік тихцем: „Щоб люди не почували“.

Тіпр Колодуба, хоч і не осмівував сьогоднішньої України, був у цьому концерті початком і кінцем української музики. Мотерний Силвестров звучав тут, як традиціоналіст. А Грабовського „Зрізав“ навіть „Нью Йорк Таймс“.

Саму оркестру можна вважати бездоганною, головною солістів-інструменталістів. Диригент Дж. Сакке дав собі раду з цим музичним скоплеком, розводив руками розчаровано, визнаючи непереконалість, бомбастичну і „чужість“ музики. Ележ, не був би „заплата“ за дружину творчість. А без жару, не була прикра і констатна наука, ніж неїсна позитивно свідомої української емігранції. Однак треба вірити, що вартість нашої громади не пригнітяться і що вона буде обережніша.

ПОДЯКА

3 восні Вєвєшнього відійшла передчасно в Небесні простори, в понеділок, 22-го грудня 1986 р. в 10-18 год. ранку: в шпиталі св. Петра в Облані, Н. Я. на 36-му році раннього життя,

наша Улюблена ДОНЕЧКА І СЕСТРА

бл. п.
Оксана Богданна Павлів

Цією дорогою складаємо найширшу подяку Всесвітньому о. Володимирові Андрушківі і о. деканові Теодорові Густому за духовну підтримку, відданістю Хворі в шпиталі св. Найсвітлішій Тайни, за відправлення Панахиди, Поминальної Служби Божої, за прощальні слова і церкву та відправлення тлінних останків Покійної на місцевий український цвинтар св. апостола Петра і Павла.

Щиро дякуємо інж. Михайлові Герцелю, що прощає Покійну від Платової Станиці на цвинтарі та подругам-плотункам „Соловейки“ за прощальну пісню „Ніч вже йде“ над її могилкою.

Щокрема щиро дякує п-ні Анні Гогош за зворушливі слова і передавання Тризни, як рівнож щиро дякує за прощальні слова невідступної приятельки з дитячих літ — Марти Кухар.

Сердечно дякуємо дорогій Родині, що так численно прибула з далеких міст Канади і Америки виявляючи нам так багато теплоти серця і співчуття у тих днях нас важких хвилин, дякуємо за їхню участь в похоронах, за Святі Літургії, чудові вітні і квіти та пожертви в її пам'ять.

Особлива подяка всім Приятелям Покійної з далекого Густому, Мінеаполісу, Бостону і Чикаго та інших місцевостей, що приїхали відправити Покійну на Вічний Спочинок і своєму присутності вшанували її пам'ять.

Щиро дякує Парохіям церкви Пречистої Діви Марії з Норт-Порту, Флориди, що в день похорону (26 грудня) занесли цвірі молитви за Покійну разом з Всєю о. Павлом Греськовим в часі Святі Літургії.

Ми щиро вдячні всім нашим Приятелям і Знайомих за участь в Панахиді (25 грудня) і за численну участь в похороні, за цвірі молитви, Святі Літургії, квіти, пожертви на добродійні цілі та телефонічні вислови співчуття.

Дуже вдячні ми п-ству Дарії і Діаконові Співкам, які поділили про приміщення українського клубу в Ватерліт на Трізні і рівночасно всім Дорогим Паням, що допомогли в приготуванні Тризни.

Як рівнож щиро дякуємо тим всім, що приїхали на поминки в 40-й день. Особлива подяка належить п. Теодорові Рачковому за передавання поминків і зворушливі слова про діяльність Покійної.

Сердечно дякуємо п-ні Олі Кухар-Андерсон, що так зворушливо прочитала надіслані листи співчуття від Приятелів Покійної з Густому і Кірквада, Мізурі.

При кінці поминків сестра Покійної подякувала від родичів, всім виконавцям і українським організаціям, що приїхали до Покійної росту, хоч короткого, але корисного життя, а родичам подякувала в імені бл. п. Оксани та своїм за освіту, українське виховання та вшанування в їхній серці любові і пошани до всього, що рідне.

Рівночасно ми сердечно вдячні о. Августині Портьковій, Густонській громаді, товаришам і знайомих при українській католицькій церкві, що б 40 днів поминали на Трізні бл. п. Оксану та згадавши про її активну участь в церковному та громадському житті, відчували яку велику втрату понесли їхня громада.

Велике спасіи знайомих та приятелів бл. п. Оксану, що зложили свої цвірі пожертви на „The American Cancer Society“ в Густом, Тексас.

Щиро дякуємо Всесвітнім Отцям за Поминальні Служби Божі: о. Володимирові Бутринському, Чикаго, Іллі; о. Романові Ганкевичеві, Гамільтон, Канада; о. Тарасові Дусанівському, Торонто, Канада; о. Романові Дусанівському, Торонто, Канада; о. д-рові Павлові Івахові, Баффало; о. Василеві Приймлі, Лорд, Франція; о. Богданові Коросеві, Спрінг-Валлі, Н. Я.; о. крил. Смиківі Богданові, Ютика, Н. Я.; о. Богданові Скальському, Мамі, Фл. та о. Юліїнової Осадці, Глен-Спей, Н. Я.

Ще раз сердечно дякуємо усім кого згадали і тим, яких в наших важких переживаннях пригадували і просимо в наших молитвах Всевисшнього Бога, щоб він нагородив Вас своїми щирими ласками.

В пам'ять бл. п. Оксани зложили:

1. На український Університет св. Климента в Римі \$1430.00
2. На шпиталь св. Петра в Облані, Н. Я. 1025.00
3. На Патріарший Фонд 160.00
4. На Український Музей в Нью-Йорку —
Родичі Покійної 500.00
5. На потребу юних в Бразилії —
Родичі Покійної 100.00
6. На Пресвий Фонд „Наше Життя“ —
Родичі Покійної 50.00
7. На церкву Пречистої Діви Марії в Норт-Порт, Фл. 1080.00

Родичі: ОЛЬГА І МИКОЛА ПАВЛІВ
Сестра: НУСЯ ПАВЛІВ-МАРІЯ

ГРОМАДЯНИ! негайно зверніться до місцевого секретаря чи організатора УНСоюзу, або пишьте прямо до Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сіті за інформаціями про Союзове забезпечення. Пам'ятайте про народну приповідку: **БЕРЕЖЕНОГО ГОСПОДЬ БЕРЕЖЕ!**

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики додому.
Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профліпатична хвороба нозі і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймає тільки за попереднім домовленням.
Адреса у Мангетті: 105-37 64th Avenue Forest Hills, N.Y. 11375 (718) 459-0111
Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue Forest Hills, N.Y. 11375 (718) 459-0111

Phone (212) 460-8266 All Insurance & Union Plans Accepted
CHARLES STRICK, D.D.S.
184 Second Ave., Between 11 & 12 Sts., New York, N.Y. 10003
Усушення зубного каменю та плям спрощених каваю і цигарками.
\$35.00 with this ad.
XRAY, EXAMINATION, POLISHING
EMERGENCY TREATMENT PROVIDED
Приваблює: усмішка є позитивним успіхом.

ЗА ЦІНУ ВОЛІ І СВОБОДИ...
В СКОРОМУ ЧАСІ, НАШ БРАТ У ХРИСТІ, ЧЛЕН УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОСТІ, ІВАН ДЕМ'ЯНЮК, СТАНЕ ДО ОСТАТНЬОГО БІТВИ ЗА ПРАВО ЖИТИ!!
ЯК ВІДПОВІДЬ НА ЦЕ, ПІДІЙМІТЬСЯ ПЕРЕЖИВІТИ ЦІЯХ ЧАСАХ І СИТУАЦІЯХ! ТЯЖКІ ПРОБИ І ПЕРСПЕКТИВИ:
ВІН ПЕРЕЖИВ ШТУЧНИЙ ГОЛОД В УКРАЇНІ...
ВІН ПЕРЕЖИВ НІМЕЦЬКИЙ ПОЛОН І ПІ-ГУ СВИТОВУ ВІЙНУ...
ВІН ПЕРЕЖИВ ЧАСИ РЕПАРТАЖІВ В ЄВРОПІ...
ВІН ПЕРЕЖИВ ОСТАННЮ ДЕКАДУ ПЕРЕСІДУВАНЬ СУДОВИХ ПРОЦЕСІВ...
МИ ВІРИМО, ЩО ЙОГО ПРОВІНОЮ Є ТЕ, ЩО ВІН ШЕ ЖИВЕ!...
ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ: ДОПОМОЖІТЬ ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ СВОЇМИ МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ - ПОДАЙМО БРАТНЮ РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ!!
СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:
THE JOHN DEMJANUK DEFENSE FUND
P.O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192
ТІЛЬКИ РОДИНА І ЦЕРКВА УПОВНОВАЖЕНІ ДО СПРАВ ЗІРКИ ФОНДІВ У ЗСА.

Український Інститут Америки
запрошує Вас на
ДОПОВІДІ:
Віп'ям Кортні, назначений голова
Київського Консуляту
Майк Едвард, журналіст, автор статті
„Україна“ у травневому „Нашинал Джіо-графік“
та фотограф **Таня Д'Авініон**
Цього вечора теж
ВІДКРИВАЄТЬСЯ ВИСТАВКА ФОТОГРАФІЙ ІЗ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ
Вступ: \$5 Перекуська
П'ятниця, 8-го травня 1987 р., о год. 7:30 веч.
Український Інститут Америки
2 Схід 79-та вул., Нью-Йорк, Н. Я. 10021
(212) 288-8860

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ в НЬО ЙОРКУ
198 Друга Авеню — Дім Українського Визвольного Фронту
П'ятниця, 8-го травня 1987 р., о год. 7-й веч.
АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР
ПОЕТЕСИ
Ірини Дибко-Филиппчак
з нагоди появи першодрукованої та доповненої збірки поезій
„НА КРИЛАХ ДУМ“
Читають: Авторка, Марта А. Шраменко, Степан Крижанівський
В музичній частині Вечора — виступ співачки
ЛЯРИСИ МАГУН-ГУРИН
при фортепіановому супроводі проф. Михайла Лева

У Лос Анджелесі...

(Закінчення зі стор. 1)

нане в мирному поладженні всіх непорозуміння та конфліктів, про що свідчить і сьогоднішня мирна опозиція до деяких урядових потягнень в країну, не даючи тим підстав ворожим силам для їхніх збройних акцій.

Відповідаючи на питання про реагування польського населення в зв'язку з атомовим вибухом в Чорнобилі, Марія Мочульська пояснила, що від перших днів катастрофи і досі доводиться про цю справу загально не говоритися, і це питання є своєрідним табу, хоча „чорнобильська хмара смертоносності“ прокотилася по просторах Польщі, спричинюючи видимі реакції в захворюваних, а також і загрозливі бдлі, які не змогли зберігти себе перед нищів-

ними чорнобильськими опадами. Довгі роки польське та інші населення центральних і східних країн Європи будуть відчувати наслідки цієї великої трагедії, а що вже й казати про українське населення, яке знало цього лиха першим і то в найбільшій мірі, сказала гостя.

Знають у Польщі про правду злочину у Катинському лісі, знають також про спільні акції Польської Армії Крайової та Української Повстанської Армії у підсвітовоєний період на Грубешівщині, заявив Л. Мочульський, якого ширший об'єктивізм та скромність свідчили про його висококультурність, що також і віддзеркалювалося у його дружини Марії.

Зустріч з Л. та М. Мочульськими, ініціатором якої був сам гість, є знаменна тим, що незалежно від вікового поділу нас та вполювання в обох народів непорозуміння, а то й ненависті, наша правда голосить, що всі негативні елементи, які ділили нас протягом віків та були продуктом наших спільних агресивних сусідів зі Сходу та Заходу, повинні відійти в забуття, і ми, вшановуючи взаємно наші патріотичні почування в ім'я прийдешніх поколінь, ступаємо по шляху взаємної братерської згоди і любові постягнувши один одним руки ширше, що ми відчули під час зустрічі з панством Мочульськими, підними дітьми своєї нездоданої батьківщини.

„Країні милій — серця тепле віно“

(У третій роковини смерті Б. Зорича)

Св. п. Б. Зорич

Сім священників, єпископ, два митрати й чотири менші чини духовні особи, маса громадян, дорослих і молоді, супроводили в сніжну канадську завірю Богдана Зорича до місця його вічного спочинку. Не часто трапляються такі почесні й людні проводи заживим, хоч і як заслуженим людям, одним з яких був Покійний. Бо не був він ані президентом (яких тут, на відміну від „старого“ краю, є без ліку), ані міністром, чи навіть „батьком народу“. Був лише зразком доброго громадянина, який в мирі й війні в батьківщині на чужині знав своє місце і свої обов'язки. Знав і їх виконував не лише коштом своїх вигод, але, як треба, коштом своєї свободи й здоров'я.

Життя Богдана від зарання середньошкільника до кінця життя було життям не лише для себе й своїх рідних, але, і то в першу чергу, для своєї громади. Не перешкоджало йому. Не вин один був таким у тривожні й важкі дні й роки після втрати короткої, золотої доби нашої державності. Значна частина галицької молоді жила в почутті відповідальності за продовження визвольних змагань, часто куди важчої у підпіллі, ніж у відвертих воєнних боях.

З приводу своєї відданості цим змаганням Зорич перешкодами закінчив гімназію, після якої, за словами свого приятеля з давніх літ, покійного редактора Антона Драгана, „не мав уже ані часу, ані нагоди продовжувати вищі студії на університеті, бо став відбавити найвищу школу і пробу життя“ („Свобода“, 14-го березня 1984). Відбував цю школу у в'язницях в Перемислі й Тарнові, відсидівши п'ятирічний термін за членство в Організації Українських Націоналістів і підпільну роботу. Після

довголітньої співпраці з Богданом в УНС. Хоч у праці пізнається людина краще, як в громадському чи товариському житті, він був і досі залишився для мене надією складною людиною. Закоханий по вуха в музику й літературу, він був зором солідного й дуже успішного співробітника у нелегкій й нервовій праці союзового організатора. Мав невичерпну терпеливість у переконанні людей щодо потреби забезпечення для них і їх родин, джерелом якої була його філософія, мовляв, чи не до всього, що корисне для людей, нас треба, як ведмедей до меду; тягнути насильно? Його терпеливість, połącена з природженим гумором, мало коли не кінчалася успіхом. Був найбільш успішним й улюбленим організатором, співпраця з яким була справжньою приємністю.

Звичайно 31-го грудня ми зустрілися в канцелярії УНС з передовими організаторами для завершення цілорічних змагань за підвищення числа союзового членства. Відбувалася драматична, але водночас приємна літчація поміж Зоричем і Іваном Овчинником, а нерідко і Євгеном Пепетом та Степаном Гавришем, найкращими першопроходцями, що їх мав у той час УНС в Америці й Канаді. Поволі складали вони спершу по одній, потім дві, п'ять, а згодом десять заяв про забезпечення нових членів й так літчація кінчалася інколи на сотні заяв. Скільки ж праці й зусиль, щоб довести до кінця цю літчацію, знавши тільки ми, які їх прийдуть. Хоч було розчарування переможцями, не раз однодвома заявками, ця новорічна літчація кінчалася новорічними прийняттями й спільною радістю, яку дає добре виконане діло, до того ж громадське діло. А душею цих змагань і новорічних цілей брацій був незабутній Богдан Зорич.

А вже незаступимим був Богдан на щорічних союзових зборах Головного Уряду. Організував хор, ставив перед „ведмежий суд“ союзу знати і до пізньої ночі забавляв союзове товариство так, як це, мабуть, було в Запорізькій Січі. А невідомим співатором всього був незрівняний гуморист інженер Степан Куропас. Гай, гай, було колись... Мав Богдан великий музичний талант. Мав чудовий голос. Втративши його, передав музичальність доні Квітці, знаменитій організаторці й диригентці дівочого хору „Веснівка“. А співає сам не міг, хіба дискретно улюблену „Марічку“. За те любив літературу й читав без бестям. Найбільше цінив Юрія Яновського, його прозу і вірші. Тому хотів закінчити цю згадку про гарну людину, Богдана Зорича, стрічкою його улюбленого, також уже покійного поста:

Мине і молодість, як золотий,

Лиш вічний труд ніколи не загине.

Коли кладе отак покірний син

Країні милій — серця тепле віно.

Ярослав Падох

Св. п. Ю. Тамарський

У п'ятницю ввечері, 23-го січня 1987 року, в Джерзі Сіті, Н. Дж., відійшов у вічність на 84-му році життя Юрій Тамарський. В середу 28-го січня, в чудовий сонячний день, маленька горстка родини й друзів прощали покійного на православному цвинтарі в Савт Бавнд Бруку.

Ю. Тамарський був одним з тих вже рідкісних людей — ходоком історії, — який був не тільки свідком епохальної доби відродження української державності, але й учасником боротьби за незалежність України. Він — вільний козак, який воював на вулицях Києва в 1918 році; партизан, кіннотчик Окремої Кінної Дивізії ім. Максима Залізняка, хорунжий, воєнний інженер, а в основному — кінооператор, кінорежисер і фільмовий продуцент.

Юрій Фомич Тамарський народився 30-го березня 1903 року на Поділлі в родині селян. Вчився в Київській Першій комерційній школі, потім на комерційно-технічному факультеті Київського Комерційного інституту. Вступив до Вільного Козацтва в січні 1918 року, пізніше пішов у партизанку й, врешті, в регулярну Армію УНР. Служив в Першому Кінному полку під генерал-хорунжим Іваном Омельницьким Павленком. Коли Україна попала під владу совєтів, Юрій Тамарський, скривши своє минуле вступив на студії до одеського державного технікуму кінематографії (період іменований на інститут кінематографії), який закінчив як оператор кінематографії 1927 року. Інститут переведено до Києва, де Юрій став асистентом проф. Балла, а згодом консультантом дипломатів. Коли 1928 року була закінчена будова київської кінофабрики (пізніше названо ім. Довженка), Юрій Тамарський був в першій групі фільмів під проводом режисера Довженка й Кордюма, яка почала працювати в новій кіно-студії.

Ще на одеській кінофабриці Юрій накручував художній (театральний) фільм „У тієї Катерини“. „Тарас Шевченко“, „Млин на Удліссі“, ряд наукових (документальних) фільмів. В київській кінофабриці Юрій накрутив „Джамалі“, „Останній порт (Загібель Ескадри)“ — про захоплення моряками українцями Чорноморської флотії в 1918 році, та потоплення частини цієї флотії більшовиками. Навесні 1932 року Юрій накручував фільм „Рейс“ в селі Ерескві на Полтавщині, де й побачив жахливі наслідки штучно створеного більшовиками голоду.

Ю. Тамарський накрутив перший в Україні кольоровий фільм: „Сорочинський Ярмарок“. З початком війни він працював над документальними фільмами такими як „Визволення“ з Олександром Довженком. Під час окупації України німцями Юрій сфільмував декілька документальних фільмів, таких як „Київ“, „Великдень на Україні“, „Україні в Німеччині“ й інші. Він також фільмував Дивізію „Галичина“ майже з початку її організації, і перші жертви її під Бродами. Він також фільмував повстання у Варшаві.

Ю. Тамарський емігрував через Словаччину до Німеччини, де перебував у таборах, а 1947 року емігрував до Бразилії, там накрутив театральні, телевізійні й документальні фільми, включно з експериментальним стереоскопічним фільмом в 1952 році, і першим кольоровим фільмом. В місті Сан Пауло пристосував першу в Бразилії лабораторію кольорових фільмів „Рекс-Фільм“. Він створив ряд документальних фільмів про Бразилію, як „Дива Бразилії“, „Три Столиці Бразилії“, „Індіяни Бразилії“ та інші.

Св. п. Ю. Тамарський

В першій половині 60-х років Юрій Тамарський переїжджає до злучених Штатів Америки, де активно влучається в життя української спільноти. Він вписується до Союзу Українських Ветеранів (С.У.В.), в якому ще в Бразилії служив як генеральний писар. Він працює в бюрі Комітету пам'ятки Шевченка, і ставить фільм, „Шевченко у Вашингтоні“, до роботи заангажує нового випускника кінематографічного факультету Колумбійського університету, Святослава Новицького, з початку як кіноопера, а пізніше як режисера, монтажиста і співпродюцента. Недовго після випуску цього фільму про відкриття пам'ятки Шевченка у Вашингтоні, Юрій приступив до роботи над фільмом С. Новицького: „Шоб дзвонили дзвонили“. Цей фільм, який накручував Юрій довгою впровадженні семи років, є саме про той „клант української землі в Америці“, як коментував Микола Французенко словами Леоніда Полтави, де тепер спочиває тіло незабутнього Юрія Тамарського.

Ю. Тамарський лишив у смутку дружину Ірину, вчуток, і велику громаду друзів і знайомих, які не встигли вчасно довідатися про нагальну смерть його, щоб налегно його попрощати. Юрій жив дружно з людьми. Його вдача була така, що він дбав про потреби інших, перед тим як про свої. Він був веселою й бадьорою владі і справжнім кінематографістом, який, маючи понад 70 років, ні разу не відставав від своїх молодших колег по фаху, коли приходилося вилазити на дерева, і з даху фільмувати! Він дивився на світ очима фільмача, часто пригортаючи одне око, поки пригортав на „об'єкт“ поверх великого пальця простягнутої руки, неначе „укадровував“ знімку.

Не почути нам вже більше лагідної й веселої розмови „останнього Могики“ українського піонера-фільмача. Не почути його розповіді про свої пригоди. Однак, Юрій залишиться в пам'яті тих хто його знав, доки й нам приписано жити. В історію він вже увійшов, не тільки своїми фільмами, але й дописами. А історія українського кіно, хоч не в кожному випадку згадує його ім'я в енциклопедіях і спогадах допіваних сесами через політичні причини, все ж таки признала його роботу. Юрій збирався написати свої спогади в трьох томах, під назвою: „Нотатки Фільмача“, встиг він написати „Пригоди Фільмача“, хоч в оригіналі перший том мав би називатися „Шляхами визвольних змагань“, бо й дійсно, події описані — це його молодість на тлі історії нашого державництва ХХ століття. Його розповіді усні лишаються неначе яскраві кадри фільму в пам'яті тих, які мали щастя їх чути на власні вуха.

Ми, живі, відчуваємо велику втрату: а цвинтар-пантеон в Бавнд Бруку збогатилося ще на одну постать.

Святослав Новицький

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВободи“

ПРИЙМЕ ПРАЦІВНИКА ДО ВІДДІЛУ ОГолошень

Знання української і англійської мов обов'язкове. Платня за лежна від кваліфікації. Добрі умови праці і бонуси. Надіслати резюме або пошитися особисто до:

„СВобода“

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

50-річчя літературної діяльності

О. Керч

У великій залі навколо круглого столу перед сценою — родина письменниці Оксана Керч-Куліш: її чоловік, сини, невістки, онуки. Чи ж не щастя разом з родиною святкувати 50-ліття літературної праці?

На сцені — розкішні китиці квітів: екзотичні — від Андрия Стецюка з далекого Чикаго, чудові червоні троянди — від подруг з Відділу ОЖ, пахучі гвоздики — від колишніх співробітниць з фабрики.

В залі церкви Царя Христа у Філадельфії розставлено ще багато столів. Сидять за ними подруги, приятелі, шанувальники творчості письменниці, представники українських організацій. У цей вечір, 14-го березня ц.р., зібралися вони всі тут, щоб відзначити золотий ювілей праці письменниці і громадської діячки.

Надхнення і організаторка вшанування письменниці — Люба Сілецька, голова Відділу ОЖ у Філадельфії, відкриває зустріч короткою інформацією про письменницю. Присутні з наповненими келихами дружно проспівали „Многая літа“.

Про літературну діяльність ювілянтки розповів д-р Богдан Романенчук. Присутні почули, що ювілянтка почала писати ще бувши школяркою. Публічно вступила вперше у 1942 році в літературно-мистецькому клубі у Львові з читанням твору „Чорт“. Це д-р Б. Романенчук провадив її тоді на прилюдний виступ.

Перший великий твір О. Керч, роман „Альбатрос“, — з життя львівських мистців, які не мали можливості розвивати свою творчість за панування поляків. Пізніше видруковано роман „Наречений“ та повість „Такий довгий рік“ — сатиричний твір про еміграцію. Останній твір ювілянтки — комедія „В країні мільйонів пороху“. Має авторка і п'єсу та багато оповідань. На рахунок її творчості — численні рецензії на літературні твори та статті до періодичної преси.

Оксана Керч відома і з громадської праці. Вона — організаторка багатьох авторських вечорів письменників з живих серед нас, та літературних для тих, що вже відійшли. Заменила літературного фонду ім. Ульяни Целевич вона підготувала книжку про поета Євгена Маланюка, котра вже вийшла друком, та книжку поезій Василя Стуса англійською мовою, що вийде незабаром. Оксана Керч була ініціатором і промотором присудження Василеві Стусові Нобелівської нагороди.

Після того як д-р Б. Романенчук сказав слово, Люба Сілецька повідомила, що надійшло багато привітів. Зачитала вона лише

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА

КАЛІНОВИЙ МІСТ
збірка спогадів — розповіді із дитячих років у Немиріві, із життя учнів Яворської гімназії в 1922-28 рр.

Мистецтво оформлення
Зеновія Овчинникова
220 стор., шифр \$12.00, портр \$1.00
Мешканців стеїту Нью Джерзі зов'язує 6% ставового податку
Замовляти

СВобода BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

SERVICE

UKRAINIAN
TYPEWRITERS
also other languages complete
line of office machines &
equipment.
JACOB SACHS
251 W. 98th St.
New York, N.Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
7 days a week

HELP WANTED

PART-TIME WORK
available.
Have fun and earn BIG MONEY in your spare time organizing Boomerang Beer parties. (Fair dinkum Aussie beer — it tastes great mate!). We supply free samples. You organize parties and take orders for six-packs. We pay you up to 35% commission. Age range 18 to 80. Detailed information letter and application form available upon request in writing to:

Promotions Officer,
Boomerang Beer
89 Kent Road, Woolowin,
(QLD) 4030, AUSTRALIA

кілька з них: від Ганни Черні, Івани Савицької, Лариси Дончук, Івана Бойка. З нагоди п'ятдесятилітньої літературної праці О. Керч написали привітальні вірші поети. Читали: від Алли Косовської — Дора Волянчук, від Володимира Біляйова — Іван Праско, Світлани Кузьменко — Анісія Мірчук.

Особисто вітали: від Головної Управи ООЧСУ Марія Лозинська з Нью Йорку, Петро Дябога — від ГУ „Братства кол. Вояків УПА“ та Людмила Чайківська віршем від колишніх співробітниць.

Три короткі сценки з останнього твору письменниці — комедії „В країні мільйонів пороху“ читали Надія Оранська, Паша та Іван Праски. Хор ОЖ (диригентка Галина Сагата-Портитко) зворушив ювілянтку, проспівавши дві пісні Ярополка Лавського до слів В. Симоненка „Ой у лузі“ та „Засівна“.

Гаряче оплескували присутні виступ інструментального тріо: син ювілянтки Ярополк (скрипка) та онуки — Оксана (піано) і Одарка (флейта). Вони заграли „Коломийку“ Н. Нижанківського, „П'ять українських танців“ Гулака-Артемівського, „Купальський триптих“ Я. Лавського. На додаток дівчата заспівали для своєї бабуні-ювілянтки кант XVI століття „Потоп“ та народну пісню „Ой там Роман...“. Співали вони, і вивід від того співу подих землі української.

Молодий син ювілянтки, Микола виконував функцію хронікара родини: фотографував, записував. Зберігав урочистий вечір для дітей, онуків і правнуків, для історії української громади. А його син, трирічний Максим, надзвичайно поважно, спокійно висидів увесь вечір, ніби розуміючи важливість усього, що діється навколо, і тільки похитуював голівкою та відбивав рукою такт музики. Навіть запитав бабусю: „А танцювати під цю музику можна?“

Парох церкви о. д-р Іван Білянич відмовив дуже гарну молитву, спеціально ним скомпановану.

Після цього взяла слово ювілянтка. Зворушена, вона подякувала всім за прихильність та численну участь у вечорі. Подякувала організаторці свята, подрузам з Відділу, хором, читцям, усім родині та гостям, яких назвала своїми приятелями.

Частуванням-вечером було закінчено вшанування ювілей.

Г. Царинник

КАРКА COMPANY
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
СВЕТРИ, ВОДНЯНИ ХУСТИКИ, вишивані жіночі блузочки, виш. об'ємні, подушки, і т.п., кераміка, різьба в Армі — ДШЕВІ.

НА ПРОДАЖ

Кожної неділі і середі, я був у Сурмі. Там тепер, як і давніше все заходять визначні люди. Давно приходили Авраменко, Архипенко, Кошчи, Сміч, Штокало, Засупляк, Корикора і інші. Всі вони вже помирали, мало, що старші були від мене. Можливо, який бути заживали

БДЖОЛАНІ ПРОДУКТИ,
можуть бути б довші жити.
Тепер також приходять досить гарні визначні особи: Тарас Овчинник, Голіат, Добрянський, Жемчужний, Куличик, Івасюк, Нічовський, Горішник, поета Діа, Чернін, Паньків і інші.
Ім я рекомендую бджолані продукти, щоб довші жили та і добру славу залишили. Всі бджолані продукти \$22.00. Пшишт: М. SURMACH, 169 W. Saddle River Road, Saddle River, N.J. 07458

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

ХРИЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ 988

Репродукція великої, 50 x 100 см., кольорової картини мистця ЮРІЯ КОЗАКА

- Картина прикрасить Вашу хату на Тисячоліття Хрищення України, або
- може бути прекрасним дарунком з тієї ж нагоди.

ЦІНА: 25 ам., або 30 кан. дол. — разом з пересилкою.
Засволення з чеком або „моїм ордером“ плати на адресу:

UKRAINIAN CANADIAN ART FOUNDATION
2118-A Bloor Street West, Toronto, Ont., Canada M6S 1M8

THE PERFECT GIFT
GOLD TRIDENT JEWELRY

from
EMBLEMS OF THE WORLD

P.O. Box 2224 Ventnor, N.J. 08406
Send for free brochure Call Toll Free 1-800-872-3600

АНГЛІЙСЬКЕ ВИДАННЯ
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ
УКРАЇНИ

за редакцією
проф. ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА

ENCYCLOPEDIA
OF UKRAINE

TOM I (A-F): Перший з чотирьох томів

\$115.00 + \$4.50 пересилка
• Це перший том великого твору українських науковців у діаспорі. 968 сторін, має приблизно 2,800 гасел.

• Вповні ілюстрована.

• Понад 450 ілюстрацій чорно-білих, 5 кольорових, 83 мапи, 6 з них кольорові.

• Велика кольорова зложена мапа України з 32 сторінковим окремим додатком назв місцевостей.

Замовляйте тепер і шліть чек на \$119.50 до:

СВобода BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стеїту Нью Джерзі зов'язує 6% ставового податку

Український Народний Союз
пошукує повністю або частково
затруднених, досвідчених

АГЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
і
ЗАГАЛЬНИХ
АГЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ

зі знанням української і англійської мов на околиці.

Торонто, Вінніпегу, Монреалу
та інших теренів.

- Впроваджуючі інформації
- Платня у формі позички
- Відсотки від комісового
- Всі бонуси

Звертатися до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Tel.: (201) 451-2200

Комітет Оборони Української Спащини

та
Головний Екзекутивний Комітет
Українського Народного Союзу

закликають Вас
СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ

на його працю та акції для

1. Поширення правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлювання українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати тільки чеками, або поштовими переказами (не готівкою) на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із вповненням випискою цього заклику

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви \$

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість

стейт

поштовий код